

ความพึงพอใจของอาสาสมัครสาธารณสุข ต่อ
ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) จังหวัดลพบุรี

นางสาวปณิศา ชีรสฤกษ์กุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-767-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019583 117155666

A SATISFACTION OF HEALTH VOLUNTEER WORKERS TO
COMMUNITY PRIMARY HEALTH CARE CENTRE (CPHCC.), LOP BURI PROVINCE.

MISS PANITA DHERASARISKUL

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Science

Department of Preventive and Social Medicine

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974- 582-767-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความพึงพอใจของอาสาสมัครสาธารณสุข ต่อ

ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) จังหวัดลพบุรี

โดย

นางสาวปณิตา อีร์สฤชกุล

ภาควิชา

เวชศาสตร์ป้องกันและสังคม

อาจารย์ที่ปรึกษา

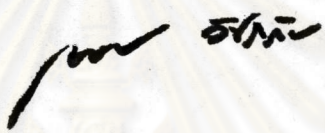
อาจารย์ นายแพทย์สุนทร ศุภพงษ์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

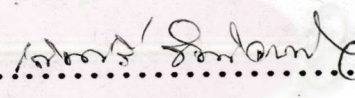
รองศาสตราจารย์นายแพทย์ไพบูลย์ โล่ห์สุนทร

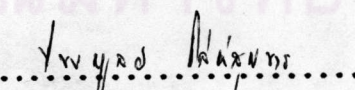
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

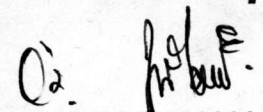

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชัยรักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์แพทย์หญิงหญิงเต็มศรี ชำนิจารกิจ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ นายแพทย์สุนทร ศุภพงษ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์นายแพทย์ไพบูลย์ โล่ห์สุนทร)

..... กรรมการ
(นายแพทย์วิชัย เทียนถาวร)

ปณิดา อีรสฤกษ์กุล : ความพึงพอใจของอาสาสมัครสาธารณสุข ต่อ ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) จังหวัดลพบุรี (A SATISFACTION OF HEALTH VOLUNTEER WORKERS TO COMMUNITY PRIMARY HEALTH CARE CENTRE (CPHCC.), LOP BURI PROVINCE.) อาจารย์ที่ปรึกษา : นายแพทย์สุนทร ศุภพงษ์ รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ไพบุลย์ โล่ห์สุนทร. 96 หน้า ISBN 974-582-767-3

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจ ของอาสาสมัครสาธารณสุข ต่อศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) ในด้านเกณฑ์การจัดตั้ง ศสมช. การรับการฝึกอบรม การรับรื้อบทบาทและหน้าที่ และสิ่งสนับสนุนที่ได้รับ พร้อมทั้งทราบ ปัญหาและอุปสรรค ในการปฏิบัติงาน ของอาสาสมัครสาธารณสุข ผู้รับผิดชอบ ศสมช. ประชากรที่ศึกษา คือ อาสาสมัครสาธารณสุข ผู้รับผิดชอบ ศสมช. (เต็มรูปแบบ) ทุกคนในจังหวัดลพบุรี จำนวน 126 แห่ง ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 630 คน ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง แบบสอบถามตอบกลับและมีความสมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ 630 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจของอาสาสมัครสาธารณสุข ต่อ ศสมช. ส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูงทั้งในด้านเกณฑ์การจัดตั้ง ศสมช.(ร้อยละ 95.4) การรับการฝึกอบรม(ร้อยละ 92.2) และการรับรื้อบทบาทและหน้าที่ (ร้อยละ 80.8) ส่วนในด้านสิ่งสนับสนุนที่ได้รับอาสาสมัครสาธารณสุข มีความพึงพอใจในระดับสูง ร้อยละ 54.9 และมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ร้อยละ 45.1 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนบุคคล ของอาสาสมัครสาธารณสุข กับความพึงพอใจ ในด้านต่าง ๆ พบว่าเพศหญิง (ร้อยละ 62.5) มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ ในด้านเกณฑ์การจัดตั้ง ศสมช. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ในบทบาทอาสาสมัครสาธารณสุข ระหว่าง 2 ปี แต่ไม่ถึง 3 ปี (ร้อยละ 51.1) มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในด้านการรับการฝึกอบรม สถานภาพสมรสคู่ (ร้อยละ 77.8) มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในด้านการรับรื้อบทบาทและหน้าที่ และรายได้ของครอบครัว ที่เฉลี่ยต่อเดือนแล้วพอใช้จ่ายแต่ไม่มีเหลือเก็บ (ร้อยละ 62.2) มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในด้านสิ่งสนับสนุนที่ได้รับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $P < 0.05$

ปัญหาและอุปสรรค ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ผู้รับผิดชอบ ศสมช. พบว่ามีปัญหาในด้านความต้องการสิ่งสนับสนุนในการดำเนินงาน ศสมช. เพิ่มเติม (ร้อยละ 70.6) และมีปัญหาบ้างเล็กน้อยในด้านความร่วมมือของชุมชน (ร้อยละ 22.9)

ภาควิชา เวชศาสตร์ป้องกันและสังคม
สาขาวิชา เวชศาสตร์ชุมชน
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิสิต ปณิดา อีรสฤกษ์กุล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา นายแพทย์ไพบุลย์ โล่ห์สุนทร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม นายแพทย์สุนทร ศุภพงษ์

C445266 : MAJOR

KEY WORD : COMMUNITY MEDICINE

: SATISFACTION / HEALTH VOLUNTEER WORKERS / COMMUNITY PRIMARY HEALTH CARE CENTRE (CPHCC.) / LOP-BURI

PANITA DHERASARISKUL : A SATISFACTION OF HEALTH VOLUNTEER WORKERS TO COMMUNITY PRIMARY HEALTH CARE CENTRE (CPHCC.), LOP BURI PROVINCE. THESIS ADVISOR : Dr.SOONTHRON SUPAPONG, ASSO. PROF.

Dr.PAIBOOL LOHSOONTHRON 96 pp. ISBN 974-582-767-3

The Objective of this survey is to study a level of satisfaction of Health Volunteer Workers with CPHCC. in Lop-buri Province, including the settlement of CPHCC., training, roles and duties of Health Volunteer Workers as well as supports they received. In addition, problems and obstacles in practice were identified. Self-administered questionnaires distributed to 630 Health Volunteer Workers from 126 full-line CPHCC., were returned completely for statistical analyzed equal to 100 % .

The results showed that most of Health Volunteer Workers had a high level of satisfaction with the settlement of CPHCC., training, roles and duties of Health Volunteer Workers(95.4 % ,92.2 % and 80.8 % respectively). About support for CPHCC., the proportion of Health Volunteer Workers having a high and moderate level of satisfaction equaled 54.9 % and 45.1 % respectively. Furthermore, the analysis of the relation between Health Volunteer Workers status and a level of satisfaction of the studied variables showed that. Sex, female (62.5 %) related to a satisfaction of the settlement of CPHCC. Duration of being Health Volunteer Workers from 2 years to not longer than 3 years(51.1 %) was related to satisfaction in training. There were also relationships between a Married status (77.8 %) and the level of satisfaction with roles and duties, as well as between family income per month, that enough for earning but no spare (62.2 %) and the level satisfaction with received support. It was significantly related. (P<0.05)

The problems found in the study were that the Health Volunteer Worker needed more support (70.6 %) and community participation (22.9 %)

ภาควิชา.....เวชศาสตร์ป้องกันและสังคม

สาขาวิชา.....เวชศาสตร์ชุมชน

ปีการศึกษา..... 2535

ลายมือชื่อนิสิต..... *[Signature]*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *[Signature]*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... *[Signature]*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถของ นายแพทย์สุนทร ศุภพงษ์ และ รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ไพบุลย์ โฉมสุนทร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือและตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง รวมทั้งชี้แนะประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย จนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ นายแพทย์วิชัย เกษณถาวร นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสิงห์บุรี ที่ให้คำแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านแก่ผู้วิจัย และยังได้กรุณาสละเวลามาร่วมเป็นกรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ด้วย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์สมรัตน์ เลิศมหาฤทธิ ที่ให้คำแนะนำเรื่องแบบสอบถามและการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คงจะสำเร็จลงไม่ได้ ถ้าไม่ได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนจาก คุณเดือนตา ชีรสุภกุล หัวหน้าฝ่ายพัฒนาบุคลากรและการสาธารณสุขมูลฐาน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และพร้อมกันนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ที่ให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนทุกท่าน ที่ไม่สามารถระบุนามได้ในที่นี้ และการวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ปณิดา ชีรสุภกุล

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญแผนภูมิ.....	ฅ
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
คำถามของการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2. วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
หลักการ และองค์ประกอบของศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.)... ..	11
แนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ.....	22
แนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่.....	28
3. วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรที่ศึกษา.....	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

5. อภิปรายผลการวิจัย สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
อภิปรายผลการวิจัย.....	56
สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	63
6. รายการอ้างอิง.....	66
7. ภาคผนวก ก.....	72
8. ภาคผนวก ข.....	81
9. ประวัติผู้เขียน.....	84

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1. จำนวนและร้อยละของ อาสาสมัครสาธารณสุขผู้รับผิดชอบ ศสมช. จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล.....	39
2. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจ ต่อเกณฑ์การจัดตั้ง ศสมช. ของอาสาสมัครสาธารณสุข ผู้รับผิดชอบ ศสมช.	44
3. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจ ต่อการบริการฝึกอบรม ของอาสาสมัครสาธารณสุขผู้ รับผิดชอบ ศสมช.	45
4. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจ ต่อการรับรู้บทบาทและหน้าที่ ของอาสาสมัครสาธารณสุข ผู้รับผิดชอบ ศสมช.	46
5. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจ ต่อสิ่งสนับสนุนที่ได้รับ ของอาสาสมัครสาธารณสุข ผู้รับ ฝึกอบรม ศสมช.	47
6. จำนวนและร้อยละของอาสาสมัครสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานใน ศสมช. จำแนกตามระดับความพึงพอใจ.....	49
7. ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนบุคคล ของอาสาสมัครสาธารณสุข ผู้รับผิดชอบ ศสมช. กับเกณฑ์การจัดตั้ง ศสมช. การบริการฝึกอบรม การรับรู้บทบาทและหน้าที่ และสิ่งสนับสนุนที่ได้รับ.....	52

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1. กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	9
2. การจัดตั้ง ศสมช.	12
3. ขั้นตอนการจัดตั้ง ศสมช.	14
4. โครงสร้างการคัดเลือกอาสาสมัครสาธารณสุข.....	15

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย